

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, психотерапії, загальної медичної психології,
наркології та сексології

Затверджено на методичній нараді кафедри
психіатрії, психотерапії, загальної медичної
психології,
наркології та сексології
Зав.кафедри д.мед.н.,
професор В.В.Чугунов

2015 року

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА

до самостійного заняття по темі «Співвідношення та індивідуальні
особливості медичних працівників» для студентів 4 курсу медичного
факультету
(спеціальність «Лікувальна справа» та «Педіатрія»)

Запоріжжя-2015

ТЕМА: «Співвідношення та індивідуальні особливості медичних працівників».

1. Цілі самостійної роботи:

- 1) уміти визначати і оцінювати психологічні особливості спілкування учасників лікувально-діагностичного процесу для забезпечення терапевтично ефективної і безконфліктної взаємодії медичних працівників з пацієнтом;
- 2) уміти інтерпретувати і аналізувати психологічні особливості особистості медичного працівника, а також оцінити їх вплив на професійну соціалізацію.

2. Зміст самостійної роботи:

1. Вимоги до особистості медичних працівників.
2. Поняття «лікарський обов'язок» і «лікарська таємниця».
3. Лікарські помилки: причини і види.
4. Психологічні типи лікарів.
5. Професійна деформація, «синдром вигорання» та шляхи його попередження.
6. Правила деонтології і субординації у медичному середовищі.
7. Види та особливості спілкування в медичному середовищі.
8. Психологічні особливості етапів діагностичного процесу.
9. Принципи спілкування лікаря з хворими та їх родичами.
10. Конфлікти в медичному середовищі, їх різновиди, способи вирішення та попередження.

3. Рекомендована література: Основна

1. Лекційний матеріал
2. Методичні розробки
3. Основна література:

1. Вітенко Н.В. Загальна та медична психологія. - К., 1996, стор. 76-89.

2. Василенко В.Х. Внутренние болезни. - М., 1978, стр. 22-31, 46-54, 68-79.

3. Маклаков А.Г. Общая психология. - СПб., 2000, 592 с.

4. Абрамов В.А. та інш. Медична психологія. - Донецьк, 2010. - 289 с.

5. Гавенко В. Д., Вітенко І.С., Самардакова Г.О. Практикум з медичної психології. - Харків: Регіон-інформ, 2002 - 248с.
6. Основна загальна і медична психологія /за ред. Вітенко І.С., Чабан О.С. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2003 - 344с.
7. Медична психологія (підручник): Під заг. ред. професора І. Д. Спіріної, проф. І. С. Вітенко, Дніпропетровськ, 2008.
8. Загальна та медична психологія (практикум) Під ред. професора І. Д. Спіріної, професора І. С. Вітенко, Дніпропетровськ АРТ- прес, 2002.
9. Тюльпін Ю.Г. Медицинская психология, Москва "Медицина", 2004.
10. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология, Москва "МЕДпресс-информ", 2005.
11. Михайлов Б. В., Табачников С. И., Витенко И. С., Чугунов В. В. Психотерапия. - Харьков: ОКО, 2002.

Додаткова література:

- Вітенко І.С. Загальна та медична психологія. Підручник для студентів медичних вузів.-К.Здоров'я. 1994.-294с.
- Вітенко І.С. Психологічні основи лікувально-профілактичної діяльності та підготовки лікаря загальної практики. - Х.Основа. 2002.-388с.
- Вітенко І.С., Чабан О.С., Бусло О.О. Сімейна медицина: психологічні аспекти діагностики, профілактики і лікування хворих. - Тернопіль: Укрмедкнига. 2002. -187 с.
- Гавенко В.Л., Вітенко І.С., Самардакова Г.О. Практикум з медичної психології. - Харків: Регіон-інформ. - 2002. - 248с.
- Загальна та медична психологія (практикум) під заг. редакцією І.Д. Спіріної, І.С. Вітенко. - Дніпропетровськ: Арт-Прес. 2002. 175с.
- Психіатрія; нормативне виробничо-практичне видання. — К. МНАЦ медичної статистики; МВЦ «Медіаінформ», 2009 - 628 с.
- Чугунов В.В. Психотерапевтичний діагноз - 3-є видання, розширене. - Харків, 2014 - 536 с. - Библиогр.: 469-505
- В.В. Козідубова, В.М. Кузнецова, В.А. Вербенко, Л.М. Юр'єва, О.О. Фільц,

І.О. Бабенко. Психіатрія. - Харків: Оберіг, 2013 -1164 с.

Головаха Е.И., Панин Н.В. Психологіячеловеческоговзаимопонимания. - Киев. Изд. Полит. ЛитературыУкраины, 1989. - 187с.

Леонгард К. Акцентуированныеличности /Пер. с пем. Киев: Вища школа. 1981. —390 с.

Лурия Р.А.. Внутренняя картина болезни и ятрогенныезаболевания. (Изд. 4-е). Москва. Медицина. 1977. - 12с.

Основи загальної і медичної психології /За ред. І.С.Вітенка і О.С.Чабана. Тернопіль: Укрмедкнига. 2003. -344 с.

Полищук И. А., Видренко А.Е. Атлас для экпериментальногоисследованияотклонений в психическойдеятельностичеловека. - Киев, «Здоровье». 1980. -122с.

Ташликов В.А. Психологиялечебногопроцесса. - Л-д. «Медицина». 1984,- 191с.

Телешевская М.С., Погибко Н.И. Вопросыврачебнойдеонтологии. - Л-д. «Медицина». 1978. - 158с.

Тополянский В.Д., Струковская М.В. Психосоматическиерасстройства. - Москва. Медицина. 1985. 380 с.

4. Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою

№	Основні завдання	В казівки/питання
1	Етіологія	Назвати основні етіологічні
2.	Клініка	Назвати основні клінічні синдроми
3.	Діагностика	Дати перелік методів, які
4.	Диф. діагностика	Заповнити таблицю для
5.	Лікування	Скласти типові схеми лікування
6.	Профілактика та	Скласти схеми профілактичного

5. Матеріали для самоконтролю.

Тести 1 рівня :

1. У досліджуваного за методикою Айзенка за шкалою нейротизму

показник - 9 балів, екстраверсії - 15 балів, корекції - 7 балів. Ці дані свідчать, що у досліджуваного:

- A. Сангвінічний темперамент
- B. Холеричний темперамент
- C. Меланхолійний темперамент
- O Флегматичний темперамент
- E. Результати не підлягають інтерпретації

2. Адаптація включає:

- A. Адаптацію психофізіологічну
- B. Адаптацію соціально-психологічну
- C. Адаптацію

професійну O.

Адаптацію пізнавальну

E. Усе вище вказане

3. Керувати людьми найлегше людині, що має темперамент:

- A. Сангвінік
- B. Холерик
- C. Флегматик O. Меланхолік E. Жоден

4. Ятрогенії з боку лікаря обумовлені:

- A. Труднощами лікарської професії
- B. Недостатньою професійною кваліфікацією
- C. Дефектами організаційного характеру й. Недостатніми моральними

якостями

5. Дотримання лікарської таємниці - це:

- A. Ініціатива лікаря
- B. Вимога статей закону України
- C. Рекомендація Всесвітньої медичної асоціації O. Етична необхідність
- E. Усе з означеного

6.. Виходячи з теорії рідин організму (Гіппократ), який із методів лікування душевних розладів уявляється найбільш обґрунтованим:

- A. Гіпноз
- B. Очищення
- C. Трепанація
- O. Електросудомна терапія E. Нічого з переліченого

Тести 3 рівня та нетипові завдання:

1. Відчуття психологічного контакту дає елемент невербального спілкування:

- A. Погляд очі в очі
- B. Жест вітання
- C. Інтонацій голосу O. Кивок головою
- E. Поворот корпусу тіла і голови у бік хворого

2. Проекція — це:

- A. Приписування хворим лікареві власних негативних рис
- B. Проектування у взаємини з лікарем найбільш значних психічних

травм дитинства

- C. Перенесення хворим на лікаря минулого досвіду взаємин із

значними людьми

- O. Перенесення хворим на лікаря дитячих фантазій і мрій

- E. Перенесення лікарем на хворого минулого досвіду взаємин із значними людьми

3. Пацієнт, як правило, розцінює «ідеального лікаря» як особу:

- A. Одного з ним віку і статі
- B. Більш молодшого віку і тієї ж статі
- C. Більш старшого віку і тієї ж статі

- O. Більш молодшого віку і протилежної статі E. Більш старшого віку і

протилежної статі.

4. Хвора Л., 50 років, знаходиться в онкологічному центрі з приводу злоякісного новоутворення правої молочної залози. Сестра пацієнтки попросила лікаря проінформувати її про захворювання. Тактика лікаря в даному випадку:

- A. Відмова інформування сестри про захворювання пацієнтки

- В. Інформування сестри про захворювання без згоди пацієнтки
- С. Повне інформування сестри про захворювання пацієнтки
- О. Інформування сестри тільки з документацією і історією хвороби Е.

Інформувати родичів про онкологічну патологію повинен зав. Відділенням

5. Хвора С., 49 років, знаходиться на лікуванні в гінекологічному відділенні після операції екстирпації матки і яєчників унаслідок фіброміоми. Стан хворої задовільний. Чоловік пацієнтки зажадав від лікаря докладного опису оперативного втручання. Тактика лікаря в даному випадку:

- А. Повне інформування чоловіка після отримання згоди на це пацієнтки
- В. Інформування чоловіка без узгодження з пацієнткою, оскільки він її близький родич
- С. Категорична відмова в дачі інформації чоловікові
- О. Інформування чоловіка після розгляду питання на ВКК Е.

Запропонувати чоловікові отримати дозвіл на інформацію через суд

6. Хлопець К., 16 років. Закінчив школу з оцінками «добре». Захоплюється комп'ютерами, технікою. Зі шкільних предметів легко засвоював матеріал таких предметів як алгебра, геометрія, креслення, фізика. Батько молодшої людини обіймає посаду головного лікаря міської лікарні, мати - працівник медичного вищого навчального закладу. К. збирається поступати в медичний інститут. Якими найвірогідніше мотивами вибору професії керувався К:

- А. Позитивними
- В. Негативними
- С. Зовнішніми О. Внутрішніми
- Е. Батьківськими настановами

Завдання № 1. У купейному вагоні швидкого поїзда серед пасажирів був лікар-стоматолог, який неодноразово в розмовах підкреслював свою майстерність фахівця. Під час руху, у сусідньому вагоні почалися пологи. Лікар-стоматолог закрився в своєму купе і повідомив, що погано себе почуває,

тому не зможе надати необхідну допомогу. Оцініть дії лікаря:

- A. Лікарська помилка
- B. Професійне правопорушення
- C. Нещасний випадок
- B. Помилка поведінки лікаря
- E. Низький рівень морально-етичних якостей.

Завдання 2. Хворий Т., 62 років, страждає онкологічним захворюванням, стан хворого тяжкий, турбує нестерпний біль. Просить про евтаназію, тому що розуміє «жити недовго». Лікар порадившись з родичами погодився і виконав прохання. Оцініть дії лікаря:

- A. Лікарська помилка
- B. Професійне правопорушення;
- C. Лікарський обов'язок
- O. Високий рівень морально-етичних якостей E. Низький рівень морально-етичних якостей.

Завдання № 3. На прийомі до терапевта звернулася хвора Н., 40 років, дане звернення п'яте протягом останнього місяця, зі скаргами на головний біль, запаморочення, перебої в роботі серця, задишку. Пацієнтка наполягає на госпіталізації. Інструментально і об'єктивно патології не виявлено. Виражаючись нецензурними словами, лікар направив хвору на консультацію до психіатра. Раніше подібного в поведінці лікаря не спостерігалось. Оцініть поведінку лікаря:

- A. Синдром емоційного вигорання
- B. Професійна деформація
- C. Нервова напруга
- O. Професійний цинізм
- E. Низький рівень морально-етичних якостей.

Завдання № 4. Лікар Р., що має двох дітей до 16 років, вимагає повну відпустку в розпал відпускнуї кампанії. Головний лікар відмовляється

підписувати заяву, оперуючи браком працівників у цей період. Яка зона соціально-психологічного клімату колективу описана:

- A. Перша
- B. Друга
- C. Третя
- O. Четверта E.

Перша і четверта

Завдання № 5. Дівчина 15 років, звернулася до гінеколога з проханням зробити аборт (вагітність 11-12 тижнів). Лікарем проінформовано батьків дівчини. Оцініть поведінку лікаря:

- A. Лікарська помилка
- B. Професійне правопорушення
- C. Лікарський обов'язок
- O. Помилка поведінки

лікаря E. Розкриття лікарської таємниці.

Завдання №6. Молода жінка 20 років, при огляді виявлено «гострий живіт», направлена до хірургічного відділення з ДЗ: розрив кісти яєчника. В ході операції з'ясувалося, що треба було оперувати апендицит. Яка помилка була допущена при встановленні діагнозу:

- A. Поведінка медперсоналу
- B. Лікувально-технічна
- C. Лікувально-

тактична O.

Діагностична

- E. Ведення медичної документації